

Cantic. 8: pertina est in silendo, & inde iterum invitatur ad loquendum: Amici auscultant fac me audire...

Orig. nec. Cantic. Quia prae multa reverentia tacet sponsa desiderat sponsus, aliquando vocem ejus audire...

Damianus. Tertiò Cardinalis Petrus Damianus serm. de Nativitate. Virg. Mariae. In taciturnitate ait: Illa Virginitas perfecta est, qua reliquis virtutibus cingitur...

Richard. S. Laur. Quare Angelus explanans Virginis Mariae Conceptionem Christi, ait ei: Spiritus sanctus superveniet in te?

D. Nylsen. Loquens Paulus ad Coloss. 2. n. 9. de Christo D. ait: In ipso habitas plenitudo Divinitatis corporaliter...

& praeclara ultima verba considera; quia ipsa plenitudo Divinitatis corporaliter in Christo est, per Virginem elucens...

Ait Ifayas Regi Achaz, ac univervo Orbi c. 9. n. 14. Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce Virgo concipiet...

QUAESTIO VII.

Quare Angelus explanans Virginis Mariae Conceptionem Christi, ait ei: Spiritus sanctus superveniet in te?

Hanc rem late explicavi citato cap. 5. quaestioibus 46. 47. 48. 49. 50. Virgo quaerit. Quomodo fiet istud: ut scilicet ego concipiam, & pariam filium...

quod a me quavis ignoro: sed aeterna sapientia Doctor, qui sibi solum hoc mysterium altissimum reservavit...

Quot perfectiones, quot gratias, ac charismata donorum sanctissima Virgo receperit, dum Spiritus sanctus super eam venit...

Dei para ut bibula Divinitatis toto corpore hausit. In vellere placido se fudit illapsa, & tota Divinitatis unda bibulo se nostra carnis celavit...

Indeque omnes virtutes, ac perfectiones Deiparae ex haustu, ac bibula Divinitatis in utero suo magis creverunt, & adaucta sunt.

Augustinus serm. de Nativitate, rationem insinuat, dicens: Crevit enim in ejus partu corporis integritas; potius quam decrevit...

Sylveira in Evang. Tom. VI. ximè ejus Virginalis integritas adaucta est, & magno pudoris incremento excrevit supra omnem naturam humanam...

Perpende sublimitatem istius Virginei partus, ac conceptus, ait Isai. 11. num. 1. Egre dicitur virga de radice Jesse...

Deipara Virgo ad similitudinem Dei unione fecunda. Generationes humanae in utero matris sunt mediatae ope viti ab extrinseco proveniente...

QUAESTIO VIII.

Quare Angelus ait de Christo D. quod erit Magnus, cum ab aeterno matris sit ut Deus?

Explicans Angelus filii nascituri excellentias, ait hoc cap. 1. num. 32. Hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur...

publicatus, ac dicitur in domo Jacob: quam in domo Abraham, vel Isaac, & prater rationes, quas dedit ibidem. p. 40. Adde.

29. *Regnum Eucharistica munus in perp tuum dicitur:*
 Maximè præ cæteris Christi Regnum: ejus-que regia dignitas peculiariter, ac insigniter resplendet in domo Jacob, quia ipsa constructa, ac munita est pane, & vino, quæ pro munere, ac benedictione habuit. Sic enim de illius benedictione dixit Pater Isaac: *Pane, & vino stabilivi eum.* Genes. 17. n. 37. Quod de augustissimo Sacramento interpretantur ibi Procopius, & D. Paschas. l. de Corpore, & sanguine Christi c. 12. inquit: *Hoc est aperte dicere firmavi eum pane corporis Christi, & vino sanguinis ejus: & inde optimè Angelus dixit: Regabit in domo Jacob, & regni ejus non erit finis.* Quia Christi regnum Eucharistico misterio stabilitum, nulla unquam vi dissolvi poterit, sed in æternum perdurabit. Considera etiam, quòd cum possessio domus Jacob declaratur, ibi Christi regnum decantatur, quia Christus splendidissime in hoc mysterio magnificus Rex apparet, & manifestatur, cum propria carne, & sanguine suos pacit, ac nutrit.

30. Et primò ait Angelus de Christo; *Hic erat magnus:* De quo multa dixi citatis quæstionibus, & præcipue q. 37. & valde mirum quòd Christus dicitur *Magnus*, non solum ratione naturæ divinæ, sed etiam humanæ. Cum Paulus de Christo scribens dicat ad Philipp. 2. n. 6. *Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo, sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens.* Quomodo ergo Angelus vocat eum magnum etiam ex parte humanæ naturæ, cum Paulus eum non magnum, sed exinanitum dicat, ac minoratum ut optimè dubitat M. Didacus de Bæza tom. 6 de Christo figurato, lib. 1. c. 3. § 28. Quòd Angelus de vera, & absoluta magnitudine nunquam filio Dei desicere potuit: Paulus agit de Magnitudine mundiali, juxta hominum æstimationem, quæ tota in furto & rapina consistit; dicebat Michas cap. 7. num. 3. *Et magnus locutus est desiderium anime sue, & conturbaverunt eum:* Et quis magnus iste? communi voce interpretum, Achab creditur, qui dum de rapina cogitabat, aperuit suum desiderium uxori suæ, cui assensum præbuit, ut violenter vineam Naboth raperet, insuper conturbaverunt eum, ipsum occidendo; & tunc Magnus appellatur, & Magnus locutus est: cum furto, & rapinæ incumbitur, ac omnia violenter extrahitur; hæc est mundialis magnitudo, juxta temporalium conditiones, Rupertus, ibid. Magnus, qui locutus est, Achab licet intelligi, qui rogatus ab uxore. Locutus sum, ait, Naboth, & dixit ei: *Da mihi vineam tuam, & ille ait: Non dabo tibi vineam meam. Sic locutus est magnus ille, desiderium anime sue, & nimitatem cupiditatis sue, & conturbaverunt eum, nimirum ipse Achab & uxor ejus: conturbaverunt Naboth, &c.*

31. Ab his longè Christus D. distat, qui magnus est non ex rapina: non rapinam arbitratus est: sed ex sua intrinseca virtute, ac excellentissima perfectione; pro quo accipe egregiam ponderationem nostri D. Cyril. Alexand. l. 12. ad Leviticum: *Andi qui sunt, qui magni appellantur. De Ezechiele dicitur. Qui proficiebat valde, quousque factus est magnus valde. Moyses dicitur*

est Magnus, & Joannes Baptista: nunc autem Jesus Magnus dicitur & post hunc jam nullus appellatus est Magnus. Prinsquam enim adesset, qui Magnus est, ad comparationem reliquorum hominum, magni appellati sunt Sancti: quorum superius fecimus mentionem. Ubi verò advenit ipse, qui non ex comparatione cæterorum, sed sui magnitudine, verè Magnus erat, ultra jam magni nullus appellatus est: Ferè similem ponderationem dedi ex Origene citata quæstione. Antequam Christus D. adesset, ac veniret, multi Sancti dicti sunt magni ut ex Ezechiel 37. n. 10. Moyses Exod. 11. n. 5. Joannes Baptista. Luc. 1. n. 15. Omnes isti erunt Magni dicebantur, antequam Christus adveniret & appareret: at postquam Deus factus est homo in utero Virginis, jam nullus purus homo dicitur Magnus; in conspectu enim illius omnes sunt parvi, & minimi. Ubi verò advenit ipse, qui non ex comparatione cæterorum: sed sui magnitudine, verè Magnus erat, ultra jam nullus Magnus appellatus est.

Cum Christus prodit ex utero Virginis, tunc verè Magnus apparuit & dictus est: *Hic erit Magnus,* Videns Moyses, quòd rubus arderet, & non combureretur, tunc ait Exod. 3. num. 3. *Valam, & videbo vestram banc magnam:* Multoties apparuit Deus sanctis Patriarchis in veteri Testamento, & numquam eorum visiones dicuntur Magnæ Abrahamo Genes. 12. numero 7. Apparuit Deus Abrahamo dicens *seminis tuo dabo terram hanc:* apparet dum manum ejus detinet à sacrificio filii, quod agebatur in typum mortis Christi, Genes. 22. n. 12. Apparuitque Jacob qui dixit: *Vidi Dominam faciem ad faciem, & salva facta est anima mea.* Genes. 32. n. 30. Apparuitque gloria Domini in nube Moysi: Exod. 16. n. 10 & multoties aliis in locis. & nunquam tales visiones dicuntur Magnæ: Cur ergo solum quando apparet Moysi in rubo, visio dicitur Magna; figuratur ibi, quomodo Deus noster qui ignis esset, sibi assumptisset nostram carnem in rubo designatam, sine illius diminutione, absque ulla naturarum confusione, cum ignis distinctus videretur à rubo, ut docent Ambrosius lib. 1. de Spiritu sancto, & in cap. 6. Apocalyp. D. Nyssen. Oration. de Christi nativitate. D. Bernard. ferm. de S. Maria. D. Hieronym. ferm. de Assumptione. Et quamvis Deus essentialiter ex sua natura semper sit Magnus, tamen insigniter nomen Magni sibi appropriat: cum factus homo apparet in Utero Virginis, & ex illo nascitur in mundum. D. Damascen. oratione 2. de Assumptione, ait Moyses videbo visionem magnam, rubus ardet; & non comburitur: Per simulachrum quoddam, & umbram Mariæ tantus legislator, & princeps creatus est. Per umbram Mariæ in visione tantus legislator apparet formatus, & inde visio insigniter Magna apparet, ac dicitur.

Ait Regius Vates Psal. 47. n. 2. *Magnus Dominus & laudabilis nimis, in civitate Dei nostri in monte Sancto ejus:* Deus noster semper ubique magnus, & omni laude dignissimus, Quomodo Regius Vates hoc de illo decantat peculiariter: *In civitate Dei nostri in monte Sancto ejus:* Deus noster in omni loco, in omni creatura Magnus est, omnique præconio dignissimus, cum ex sua natura sit infinitus, & valde magnus, ac sublimis

Solus Christus Magnus ex sua intrinseca virtute.

32.

D. Ambrosius. D. Nyssen. D. Bernardus. D. Hieronimus. Christus ex utero insigniter magnus dicitur.

33. Psal. 47.

Christi magnitudo maxime resplendet ex utero Virginis.

Philip.

Bæza.

Mih.

Magnitudo mundialis in rapina.

Rupertus.

34.

D. Cyril.

Richard. mis; tamen in civitate Dei, ac in monte sancto ejus: Cum in utero Matris descendit factus homo, tunc maximè ejus magnitudo, ac majesticitas resplenduit, & magis, quam in quacunque alia creatura. Richardus de S. Laurentio, lib. 2. de laudibus Virg. partic. 1. ait: *Licet Magnus Dominus in omni creatura sit, tamen nominatim dicitur Magnus, & laudabilis nimis in civitate Dei nostri, quæ est Maria.*

Sic Deus ad tantam perfectionem, ac sublimitatem sanctissimam Virginem exivit, ut ipsa dicat: *Aures perfecisti mihi:* Arabicus & Flaminius legunt: *Aures aperuisti mihi:* Scholia Græca, *Aures apparatus mihi:* Caldaicus: *Aures ad osculanda præcepta mihi formatas.* Sic erat tota attenda in Deum, ut solum aures haberet apertas, formatas, & apparatus ad audienda divina præcepta, eaque implenda.

Et ait sanctissima Virgo: *Ecce ancilla Domini: Quid dicis sanctissima Virgo: ad supremum fastigium omnium dignitatum eveheris, super choros Angelorum exaltaris, ut omnium Regina dicaris, & tamen te ancillam dicis.* D. Chryl. Chrylog. ferm. 142. Respondens, ait: *Quæ vocatur ab Angelo Domina, vocatur Domina, ipsa cognoscit & consistit ancillam: quia devotus animus in suis beneficiorum crescit ad obsequium.* Super choros Angelorum, & super omnem humanam conditionem exaltatur sanctissima Virgo; imò maximè se animo dejicit usque ad servitutem, nam animus gratus beneficio accepto maximè se obstructum agnoscit, ut pro viribus vicissim gratiam benefactori rependat. Irridet Davidem Michol cum ipsum vidisset saltantem coram arca Domini deposita purpurâ regiâ; dixitque ei David: *Anc Dominum, qui elegi me potius quam Patrem tuum, & quam domum ejus, & præcepit mihi, ut essem dux super populum Domini in Israel, & ludam, & vilior sium, plusquam factus sum, & ero humilior, &c.* Reg. 6. n. 22. Ex accepta regia dignitate, non fastu superbescit David, sed inde ebit hanc mentem, ut magnam humilitatem ac vilitatem coram Deo exhibeat. De Jesu scribit Joannes 13. n. 3. *Sciens, quia omnia dedit ei Pater in manus, & quia à Deo exivit, & ad Deum vadit, surgit à cena, & cepit lavare pedes discipulorum suorum:* Videbat Jesus se præ omnibus aliis ditatum à Patre, à quo manus omnium bonorum plenas habebat, & deinde ad quid extendit manus ad alta, & sublimia? minime. Sed in obsequium ac reverentiam sui Patris ad viliissimum ministerium ad lavandos suorum discipulorum pedes. D. Augustinus D. August. tract. 55. in Joan ait. *Cum ergo illi omnia Pater acceperit in manus, ille discipulorum, non manus sed pedes lavit.* Expende consequentiam: Ex eo quod Pater dedit omnia in manus, ipse lavat pedes.

QUÆSTIO IX.

Quare Virgo sanctissima dum eligitur in matrem Dei, se ancillam nominat?

Auditis verbis Angeli ait Deipara ad illum, num. 39. *Erat mihi secundum verbum tuum:* seu ut legunt Persicus, & Ethiopicus. *Fiat mihi juxta verbum tuum:* Quod explicavi citato cap. 5. q. 56. 57 58. Et licet hæc verba à multis explicentur, per modum cuiusdam desiderii, quo Beata Deipara, Incarnationem Verbi in se fieri exoptabat juxta verbum Angeli, ut tenent D. Ambrosius. Euthymius, Beda, & ex D. Augustino, D. Bernard. ferm. 4. super *Missus est:* & elegantem scribit: *Fiat: desiderii est signum, Maria vota non dubitat onis indicium: Magnum elogium desiderii Mariani, quod tantum Mylterium, ut Deus fieret homo, dicitur fieri, ut adimpleatur ejus desiderium Cantic. 7. num. 10. sic loquitur Divina sponsa Ego dilecto meo, & ad me converso ejus: Vatablus legit, Ego dilecti mei sum, & ad me converso ejus: Quæ verba expendens Cornelius ibi, quidquid ego velim, vel optem, illud illico perficit, ut meis desideriis, & votis obsecundet.*

Tamen communis Patrum sententia est, quod Virginis assensum sunt verba consentientis, & assensum præbentis Divinæ voluntati; hunc enim assensum Angelus expectabat, & hoc solum quærebatur. Maximè enim sanctissima Virgo subjecta erat Divinæ voluntati eique in omnibus conformabatur, & nec in minimo ab ea discedebat. Guarricus. Abbas ferm. 4. de assumptione ait: *Etenim ipsa Virgo voluntatem Patris in tantum faciebat, ut de ipsa prædiceret Pater per Mayam 62. num. 1. Vocaberis voluntas mea in ea: Ait Regius Vates Psal. 39. numer. 39. Sacrifcium, & oblationem nolueris, aures autem perfecisti mihi... ut facerem voluntatem tuam.* Quod Paulus Hebr. 10. num. 5. Christo accommodat, & multi Doctores sanctissima Virgini adaptant, quibus consentiunt Canisius lib. 1. cap. 13. Spinell. cap. 21. & pulchre explanat Galatin. 17. de Arc. Cathol. verit. cap. 5. sic ait: *Deiparam usque adeo modestam coluisse, ut ejus oculi nihil inhonesti, nihil illiciti aspexerint: imò ut oculos numquam elevarit, sicut cæteri homines facere solent, sed semper nisi Deum oraret, humi defixos teneret, atque inter cæteras perfectiones, eo Spiritu prophætia donata fuit, ut si forte aliquid inconcussum, seu illicitum, vel auditura, vel visura esset; illico ejus aures, vel oculi clauderentur, ita ut non nisi voluntati divinæ deservire vide-*

Quartò: Dum Deipara Virgo ait: *Ecce Ancilla Domini:* ad supremum omnium dignitatum, ac honorum fastigium sublimatur super omnem puram creaturam, ut Dei mater constituitur; & tamen vix similem humilitatem in alia scemina in regali dignitate constituta invenies, quæ à se abjecit omnem vestitum, indumentum, & regiam purpuram, & pro his sibi assumpsit cilicium, & cinerem, cum austero jejunio, fugiens regis & Amari mensam, se se abstinens ab omni gaudio, & læticia, & insuper in humilitate se ancillam Domini professâ: *Et numquam lavata sit ancilla tua, ex quo hic translata sum usque in hodiernum diem:* Est. 14. n. 18. si Deipara ex eo quod se humiliat, ut se proficitur ancillam, ad summum apicem evehitur, ceter non etiam Esther cum se ancillam dicat? Esther se humiliavit in summa perfectione, ac destructione suo populo

Virgo ad sola mandata divina, intera.

363

Animus gratus beneficio impellit ad obsequium.

Joan. 13.

37

Est. 14. n. 18. Humilitas in Colstrudine maxime prelat.